

# เกษตรปราณีต คือ อะไร มีประโยชน์อย่างไร ??

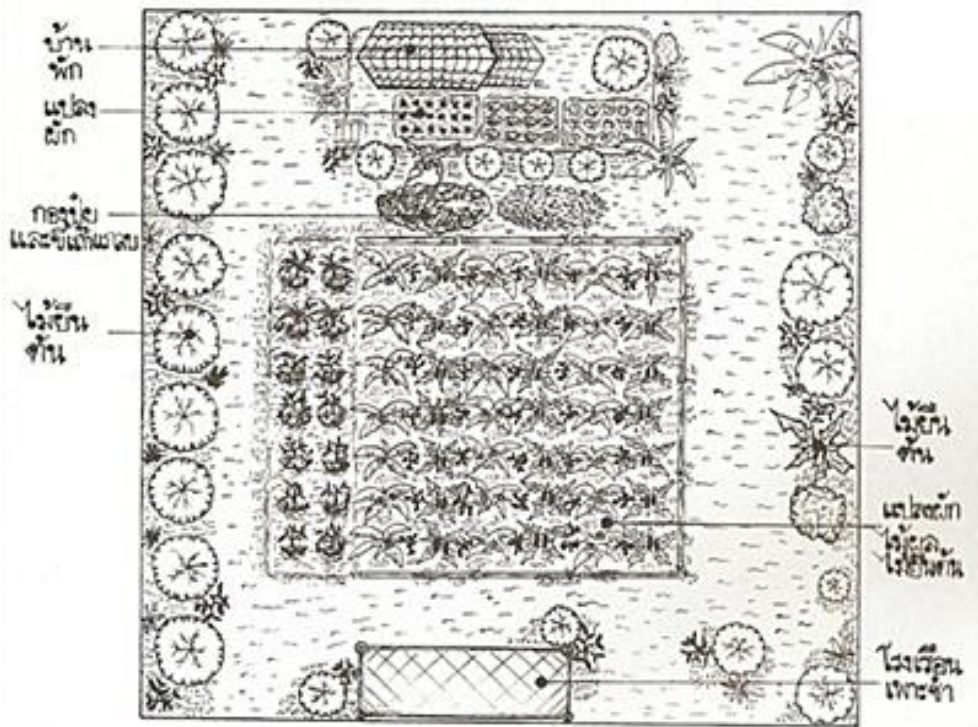
\*\*\*\*\*



“เกษตรปราณีตไม่ใช่สิ่งที่ตายตัว เพราะความคิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ขอให้คิดออกจากกรอบเดิมๆ มีความหลากหลาย ประยุกต์ได้หลายรูปแบบ แต่ต้องเป็นไปอย่างเกื้อกูลและสมดุล พยายามใช้ที่ดินให้เต็มประสิทธิภาพ ความต้องการของเจ้าของจะเป็นตัวกำหนด รวมทั้งต้องปรับความคิดให้พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด พึ่งพาธรรมชาติ สำหรับแปลงเกษตร 1 ไร่ของพ่อค้าเคื่อง ใช้งานเพียง 2 งานครึ่ง ยังคงทดลองเรียนรู้อยู่ โดยทำเป็นลักษณะหลุมๆ ไปเป็นแถว มีการปลูกพืชหลายอย่างในหลุม จะปลูกเหลื่อมเวลากัน ในพื้นหลุมปลูกพืชที่ไม่ต้องการแสงมาก ชอบที่ที่บอบบางพวกกุยช่าย ข่า ผักบุ้ง พริก ในหลุมผักแต่ละแถวจะปลูกตะเคียนทอง มะฮอกกานี ไม้สัก ไม้ยางนา ไม้ประดู่ สลับกันไป ไม้พวกนี้เป็นไม้ยืนต้นกว่าจะโตใช้เวลา 10-20 ปีบ้าง 30-40 ปีบ้าง พอโตก็ตัดได้ มีกล้วย มะละกอ 2-3 ปีก็ตาย ไม้ยืนต้นกว่าจะโตเราสามารถปลูกผักต่างๆ หมุนเวียนในหลุมได้ ด้านข้างสามารถปลูกมะละกอ ปลูกไม้อื่นแทรก เช่น ไม้เพกา ไม้แดง น้อยหน่า หรือล้อมด้วยไม้ประดับก็ได้ หากที่บอบบางก็แต่งกิ่งให้มีแสงได้ รดน้ำทีเดียวได้ประโยชน์ 2 ทาง พวกผักสามารถช่วยอุ้มน้ำสร้างความชื้นได้ ประหยัดน้ำ ประหยัดแรงงาน พื้นที่ด้านข้างว่างจะทำเป็นโรงเห็ด บ่อเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เราสามารถออกแบบให้ 1 ปีมีงานทำทุกวันก็ยังได้ เครือข่ายบางคนเริ่มจากชุดบ่อ 2 บ่อเพื่อเลี้ยงปลากับกบแยกกัน ต่อมาก็ยกพื้นสูงเพื่อเลี้ยงหมู ต่อไปก็เลี้ยงไก่บนที่เลี้ยงหมู บนจั่วก็เอาเห็ดขึ้นไปเพาะ คิดให้หลุดจากกรอบเดิมๆ ใช้ความคิดสร้างสรรค์เข้ามาในวิถีเกษตรด้วย พอคนสามารถออกจากกรอบก็สามารถต่อยอดคิดออกมาได้อีกหลายแบบ เราสามารถคิดออกมาได้อีกมาก”

“พืชแต่ละอย่างมีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยความต้องการ หากจะจัดสรรให้อยู่ในพื้นที่เดียวกันต้องจัดอย่างไม่ให้เกิดการเบียดเบียนกัน ต้องเข้าใจพืชนั้นๆ ความต้องการน้ำ ความต้องการแสง ความต้องการดิน ฯลฯ เพื่อจัดวางตำแหน่งได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในส่วนนี้เราสามารถเรียนรู้ศึกษาได้จากธรรมชาติ”

วิธีนี้ตีโจทย์จากแนวคิดที่คนส่วนใหญ่ชอบคิดทำการเกษตรเพื่อมาใช้หนี้ แต่ในการใช้เกษตรประณีต 1 ไร่เพื่อปลดหนี้ นั้น ตัวระบบ 1 ไร่เราอยากให้พึ่งพาตนเองในเรื่องอาหารเป็นหลักก่อน เพราะถ้าเราทำเองผักมันก็จะปลอดภัย สุขภาพเราก็ดี ไม่ใช่พอเราหาเงินๆ พอป่วยทีเดียว เงินก็หายหมด ถ้าเราไม่ต้องเอาเงินไปซื้ออาหาร ไปรักษาตัว เราก็มีเงินไปใช้หนี้มันก็อันเดียวกัน มันอ้อมมาอีกทาง ปลุกกิน เหลือกก็ขาย ถ้าไม่ได้ขาย เราก็ไม่ต้องซื้อ ถ้ายังต้องซื้อมันก็ยังเป็นวงจรที่ไม่มีที่สิ้นสุด ส่วนพวกไม่ใช้สอยที่เราปลูกอีก 20-30 ปีข้างหน้าถ้าต้นละ 10,000 เรากก็ได้มาก ใน 1 ไร่ก็จะได้มาก พวกผักที่ปลูกใน 1 ไร่ มันก็ต้องเหลือ ปลูก 1 ไร่ ไม่มีอะไรไม่เหลือหรอก ตัวอย่าง 1 ไร่ มี 1,600 ตารางเมตร ใน 1 ตารางเมตร มี 9 ตารางฟุต เราลองปลูกผักบุงส์สัก 1,600 ตารางฟุต เราก้จะมีผักบุงส์ 1,600 แปลงแล้ว สระไหนก็ 1,600 แปลง หอมก็ 1,600 แปลง ลองดูซิใน 1 ไร่ แล้วลองปลูกไม้รอบอย่าง เช่น ชะอม ถัอรอบ 30 ซม./ต้น มันก็จะได้ 530 ต้น แคร่รอบๆ 500 กว่าต้น มันก็ไม่ใช่น้อยๆ 3-4 วันก็ตัดได้ 500 กว่าต้นก็คิดดู คือมันไม่ได้มีที่ดินเยอะ เราก็เลยคิดแบบนี้มันก็เห็นว่าไปได้”



“ในอนาคตโลกจะมีความผันผวนเกิดวิกฤตขึ้น คำว่าเงินทองของมายาข้าวปลาสิของจริงก็จะเด่นชัดมากขึ้น ระบบอุตสาหกรรมจะล่มสลาย เมื่อถึงเวลานั้นคนที่อยู่รอดได้จะไม่ใช่นคนที่รับจ้างทำงานแลกเงิน แต่จะเป็นคนที่สามารถผลิตอาหารได้ มีปัจจัยที่สำคัญอย่างที่ดิน พ่อค้าต้องบอกว่าในอนาคตจะมีคนจนมากขึ้น โดยเฉพาะคนจนเมือง พอทรัพยากรธรรมชาติหมดระบบอุตสาหกรรมก็อยู่ไม่ได้ เมื่อถึงเวลานั้นคนก็จะกลับคืนสู่ท้องถิ่น ซึ่งออกมาจะซื้อที่ดิน 10-100 ไร่ คงเป็นไปได้ยาก แต่ที่ดิน 1 ไร่คงไม่ยากสำหรับคนทั่วไป การจัดการต่างๆ จะเล็กลงมาหมด มันจะง่ายในการจัดการ หรือสำหรับคนในเมืองก็สามารถนำแนวคิดไปทำได้ เพราะมันเป็นหลักการการจัดในพื้นที่จำกัด”



พ่อคำเตื่อง ภาชี

ปราชญ์ชาวบ้านผู้คิดทฤษฎีเกษตรปราณีต 1 ตารางเมตร  
และเป็นผู้นำทัพมาช่วยรามาฯ ในครั้งนี้



\*\*\*\*\*